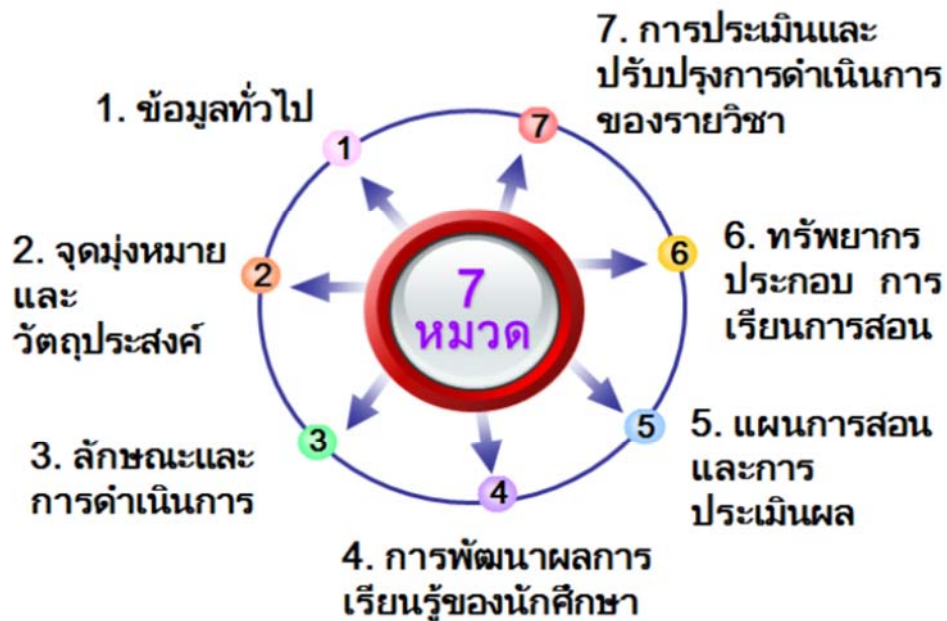

องค์ความรู้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

หัวข้อ การจัดทำ มคอ. 3 และ มคอ.5

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชธานี

ขั้นตอนการจัดทำ มคอ. 3

แนวทางการปฏิบัติทั่วไปเกี่ยวกับการจัดทำ มคอ. 3

การจัดการเรียนการสอนจะมุ่งเน้นที่ Learning Outcomes ซึ่งเป็นมาตรฐานขั้นต่ำเชิงคุณภาพ เพื่อประกันคุณภาพบัณฑิต และต้องมุ่งประมวลกฎเกณฑ์และประกาศต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับเรื่องหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนเข้าไว้ด้วยกันและเชื่อมโยงให้เป็นเรื่องเดียวกัน ผู้สอนจะต้องทำความเข้าใจรายละเอียดของหลักสูตร ในส่วนของ มคอ. 2 ได้แก่ วัตถุประสงค์ ปรัชญา จุดเด่น รวมทั้งเอกลักษณ์ของหลักสูตร ทราบและเข้าใจถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตที่หลักสูตรผลิต ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะนำมาประกอบในการจัดทำ มคอ. 3

แนวปฏิบัติและข้อควรรู้ในการจัดทำ มคอ.3

ในการจัดทำ มคอ. 3 ต้องปฏิบัติตาม Domain of learning ของหลักสูตรจาก มคอ. 2 ซึ่งในการจัดทำ มคอ. 3 นั้น จะต้องดำเนินการให้เสร็จสิ้นก่อนเปิดภาคการศึกษา ก่อนทำ มคอ. 3 ต้องทบทวน มคอ. 2 ในส่วนของ การกระจายความรับผิดชอบ มาตรฐานการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชาโดยแบ่งเป็น

- ความรับผิดชอบหลัก
- ความรับผิดชอบรอง

แนวการปฏิบัติในแต่ละหมวด

หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

- ในการจัดทำ มคอ. 3 จะต้องศึกษาข้อมูลของ มคอ. 2 ในหมวดข้อมูลทั่วไป ได้แก่ ชื่อหลักสูตร ชื่อปริญญา จำนวนหน่วยกิต รูปแบบของหลักสูตร สถานภาพของหลักสูตร ความพร้อมในการเผยแพร่หลักสูตร และอาชีพของผู้สำเร็จการศึกษา

หมวดที่ 2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

- กำหนดจุดมุ่งหมายรายวิชาให้ครอบคลุมคำอธิบายรายวิชาในหมวด 3 และจะต้องพิจารณา Curriculum Mapping ในแต่ละมาตรฐานผลการเรียนรู้

หมวดที่ 3 คำอธิบายรายวิชา

- คำอธิบายรายวิชาต้องเป็นไปตามรายวิชาที่ระบุใน มคอ. 2

- จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา ให้เขียนจำนวนชั่วโมงตรงกับหน่วยกิตรายวิชา เช่น (2-2-5) บรรยาย 2 ชั่วโมง การฝึกปฏิบัติ 2 ชั่วโมง และการศึกษาดูด้วยตนเอง 5 ชั่วโมง เป็นต้น

- จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา เป็นข้อมูลที่สามารถนำมาใช้ในการวางแผนการใช้ทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนของรายวิชานั้น ๆ โดยรายงานใน มคอ. 5 เช่น ถ้ามีการสอนเสริมเกิดขึ้น

หมวดที่ 4 การพัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษา

- การพัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษา ให้นำ Domain of Learning ทั้ง 6 ด้าน ที่ระบุไว้ใน มคอ. 2 มาพัฒนา เพื่อนำไปสู่การวางแผนวิธีการสอนและวิธีการประเมินผลให้เป็นรูปธรรม

หมวดที่ 5 แผนการสอนและการประเมินผล

- แผนการประเมินผลการเรียนรู้ จะต้องดำเนินการให้ครบถ้วนหากระบุวิธีการประเมินไว้ เนื่องจากจะต้องมีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์

หมวดที่ 6 ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

- ระบุตำราและเอกสารหลักที่ใช้ในการเรียนการสอน รวมถึงเอกสารและข้อมูลสำคัญ เอกสารอ้างอิงในการเรียนการสอน หรือเอกสารและข้อมูลแนะนำให้นักศึกษาอ่านเพิ่มเติม

หมวดที่ 7 การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

- ต้องระบุวิธีการประเมิน และผลการประเมินนำไปสู่การจัดทำ มคอ.5 และในการทบทวนผลการประเมินการศึกษา ควรเสนอความเห็นชอบและผ่านการพิจารณาจากการประชุม defend ข้อมูลการปรับปรุงในหมวดที่ 7 จะนำไปใช้ปรับปรุงการจัดทำ มคอ. 3 ในรอบถัดไป

ข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นและแนวทางดำเนินงาน

หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ลำดับ	ข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้น	แนวทางการดำเนินงาน
1	หลักสูตรและประเภทของรายวิชา	ให้ระบุว่าเป็นวิชาศึกษาทั่วไปหรือวิชาเฉพาะ เช่น วิชาแกน วิชาเฉพาะด้าน วิชาพื้นฐานวิชาชีพหรือวิชาชีพ วิชาเอก วิชาเอกเลือก ฯลฯ
2	อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน	ให้ระบุชื่ออาจารย์ผู้สอนทุกคนและชื่อตอน
3	ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่เรียน	ให้ระบุตามภาคการศึกษาที่เปิดสอน และชั้นปีตามแผนที่กำหนด
4	สถานที่เรียน	ระบุสถานที่เรียนให้ครบถ้วน
5	วันที่จัดทำหรือปรับปรุง รายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด	กรณีเป็นครั้งแรกของการจัดทำ ไม่ต้องระบุ แต่หากมีการปรับปรุงให้ใส่วันที่ปรับปรุง และให้ใส่วงเล็บว่าใหม่

หมวดที่ 2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

ลำดับ	ข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้น	แนวทางการดำเนินงาน
1	จุดมุ่งหมายของรายวิชา	กำหนดเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้ของรายวิชา
2	วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา	กำหนดเป็นจุดประสงค์ที่บอกเหตุผลที่พัฒนารายวิชา หรือเหตุผลที่ผู้เรียนต้องเรียนรายวิชานั้นๆ

หมวดที่ 3 ลักษณะและการดำเนินการ

ลำดับ	ข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้น	แนวทางการดำเนินงาน
1	คำอธิบายรายวิชา	ต้องตรงกับคำอธิบายรายวิชาที่ระบุไว้ในหลักสูตร ห้ามเพิ่มเติมหรือตัดส่วนหนึ่งส่วนใดออก
2	จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา	ต้องสอดคล้องกับหมวด 1 ข้อ 2 ตามที่ระบุอยู่ใน เช่น 3 (3 – 0 – 6)
3	จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้ค่าปรึกษา	เพิ่มวิธีการ/ช่องทางการแจ้งให้นักศึกษาทราบ, วิธีการให้ค่าปรึกษา

หมวดที่ 4 การพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักศึกษา

ให้นำมาจากหมวด 4 ในหลักสูตร และเรียงลำดับตัวเลข 1,2,3,...แต่ให้วงเล็บตัวเลขข้อผลการเรียนรู้ไว้ข้างหลังข้อ

หมวดที่ 5 แผนการสอนและการประเมินผล

ลำดับ	ข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้น	แนวทางการดำเนินงาน
1	กิจกรรมการเรียนการสอนและสื่อที่ใช้	บรรยายพร้อมยกตัวอย่างประกอบ ฝึกปฏิบัติ ศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเอง หากมีกรณีศึกษาให้ระบุเรื่องเช่น กรณีศึกษาจากงานวิจัยเรื่อง กรณีศึกษาจากการบริการวิชาการโครงการ และต้องมีความสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่ระบุไว้ในหมวดที่ 4
2	แผนการประเมินผลการเรียนรู้	จะต้องดำเนินการให้ครบถ้วนหากระบุวิธีการประเมินไว้ เนื่องจากจะต้องมีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์

หมวดที่ 6 ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

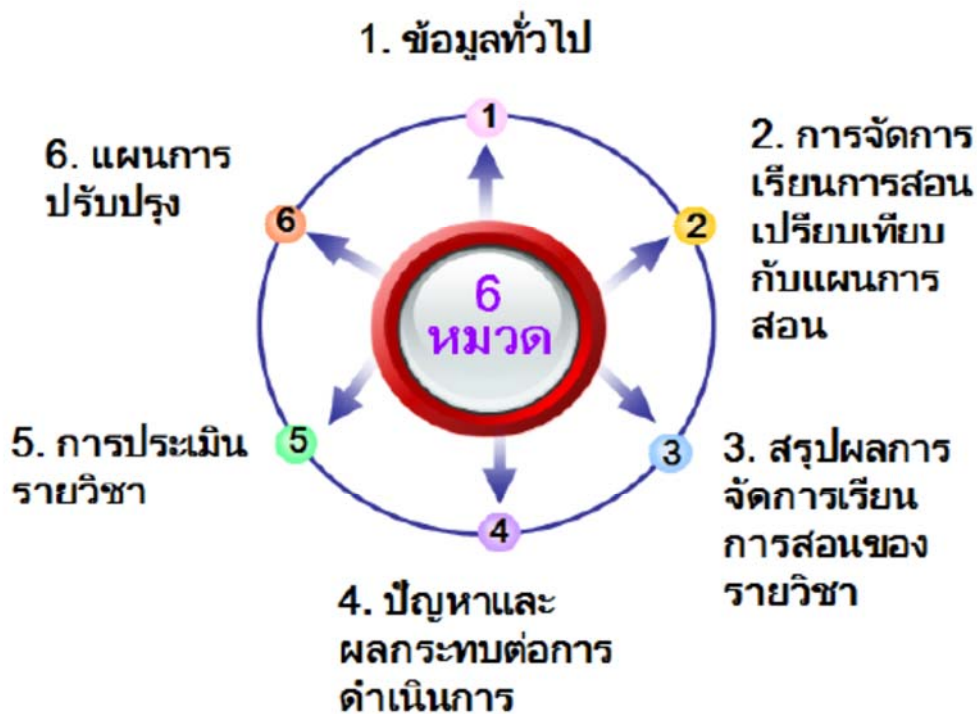
ลำดับ	ข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้น	แนวทางการดำเนินงาน
1	ตำราและเอกสารหลัก	ใช้ในการเรียนการสอนจริงโดยนักศึกษาใช้ในการประกอบการเรียน
2	เอกสารและข้อมูลสำคัญ	เอกสารอ้างอิงในการเรียนการสอน ซึ่งอาจจะเป็นหนังสือ ที่ผู้สอนใช้ประกอบการจัดทำเอกสารประกอบการสอน วารสาร E-Learning เว็บไซต์ ผลงานวิจัย รายงานสรุป ต่าง ๆ เป็นต้น
3	เอกสารและข้อมูลแนะนำ	เอกสารที่แนะนำให้นักศึกษาอ่านเพิ่มเติมแต่มีใช้เอกสารหลัก ซึ่งอาจจะเป็นหนังสือ วารสาร E-Learning เว็บไซต์ ผลงานวิจัย รายงานสรุปต่าง ๆ เป็นต้น

หมวดที่ 7 การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

ลำดับ	ข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้น	แนวทางการดำเนินงาน
1	กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนักศึกษา	ระบุวิธีการประเมินโดยนักศึกษา
2	กลยุทธ์การประเมินการสอน	ให้สอดคล้องกับ หมวด 8 ข้อ 1.1 ที่ระบุในหลักสูตร
3	การปรับปรุงการสอน	วิธีการปรับปรุงการสอนที่สอดคล้องกับ หมวด 2 ข้อ 2 ใน มคอ. 3
4	การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาในรายวิชา	ให้สอดคล้องกับ หมวด 5 ข้อ 2 ที่ระบุในหลักสูตร
5	การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา	ให้สอดคล้องกับ หมวด 8 ข้อ 4 ที่ระบุในหลักสูตรและวันที่ต้องก่อนเปิดภาคการศึกษาตามปฏิทินการศึกษาที่ได้ระบุไว้

ขั้นตอนการจัดทำ มคอ. 5

มคอ. 5 คือ รายงานผล การจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ผู้สอนแต่ละรายวิชาเมื่อสิ้นภาคเรียนเกี่ยวกับภาพรวมของการจัด การเรียนการสอนในวิชานั้นๆ ว่า ได้ดำเนินการสอนอย่างครอบคลุม และเป็นไปตามแผนที่วางไว้ ในรายละเอียดของรายวิชาหรือไม่ และหากไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้ ต้องให้เหตุผลและข้อเสนอแนะ ในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของรายวิชาดังกล่าวในครั้งต่อไป รายงานนี้จะครอบคลุมถึงผลการเรียนของนักศึกษา จำนวนนักศึกษาตั้งแต่เริ่มเรียนจนสิ้นสุด ปัญหาในด้านการบริหารจัดการและ สิ่งอำนวยความสะดวก การวิเคราะห์ผลการประเมินรายวิชาของนักศึกษา/หัวหน้าภาค/หรือผู้ประเมินภายนอก รวมทั้งการสำรวจความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต การวางแผนและให้ข้อเสนอแนะ ต่อผู้ประสานงานหลักสูตรเพื่อปรับปรุงและพัฒนาวิชา ซึ่งเอกสารจะประกอบไปด้วย

หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

- จะรายงานตามที่ระบุไว้ใน มคอ. 3

หมวดที่ 2 การจัดการเรียนการสอนที่เปรียบเทียบกับแผนการสอน

- รายงานชั่วโมงการสอนจริงเทียบกับแผนการสอน ระบุหัวข้อ จำนวนชั่วโมงตามแผนการสอน จำนวนชั่วโมงที่สอนจริง ระบุเหตุผลที่การสอนจริงต่างจากแผนการสอนหากมีความแตกต่างกัน 25%

- หัวข้อที่สอนไม่ครอบคลุมตามแผน ให้ระบุหัวข้อที่สอนไม่ครอบคลุมตามแผน และพิจารณาว่าส่งผลกระทบต่อหัวข้อต่อผลการเรียนรู้ของรายวิชาและหลักสูตร ในกรณีที่มีการส่งผลกระทบต่อเสนอแนะทางชัดเจน

- ประสิทธิภาพของวิธีสอนที่ทำให้เกิดผลการเรียนรู้ตามที่ระบุในรายละเอียดของรายวิชา ให้ระบุว่าวิธีสอนเพื่อให้บรรลุผลการเรียนรู้แต่ละด้านตามที่ระบุในรายละเอียดรายวิชามีประสิทธิภาพหรือไม่ และปัญหาของวิธีสอนที่ใช้ (ถ้ามี) พร้อมข้อเสนอแนะในการแก้ไข

- ข้อเสนอการดำเนินการเพื่อปรับปรุงวิธีสอน ระบุข้อเสนอเพื่อการปรับปรุงวิธีสอน ซึ่งได้จากปัญหาที่พบ

หมวดที่ 3 สรุปผลการจัดการเรียนการสอนของรายวิชา

- ระบุจำนวนนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียน จำนวนนักศึกษาที่คงอยู่เมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษา จำนวนนักศึกษาที่ถอน (W) การกระจายของระดับคะแนน (เกรด) ระบุจำนวนและร้อยละของนักศึกษาในแต่ละระดับคะแนน ปัจจัยที่ทำให้ระดับคะแนนผิดปกติ (ถ้ามี) และ ความคลาดเคลื่อนจากแผนการประเมินที่กำหนดไว้ในรายละเอียดรายวิชา พร้อมระบุความคลาดเคลื่อนจากแผนการประเมินผลการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ใน มคอ. 3 หมวด 5 ข้อ 2 การทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษา ระบุวิธีการทวนสอบ และสรุปผลการทวนสอบ

หมวดที่ 4 ปัญหาและผลกระทบต่อการทำงาน

- ประเด็นด้านทรัพยากรประกอบการเรียนและสิ่งอำนวยความสะดวก ระบุปัญหาในการใช้ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน (ถ้ามี) และผลกระทบ ประเด็นด้านการบริหารและองค์กร ระบุปัญหาด้านการบริหารและองค์กร (ถ้ามี) และผลกระทบต่อผลการเรียนรู้ของนักศึกษา

หมวดที่ 5 การประเมินรายวิชา

- ผลการประเมินรายวิชาโดยนักศึกษา (แบบเอกสาร) ข้อวิพากษ์ที่สำคัญจากผลการประเมินโดยนักศึกษาระบุข้อวิพากษ์ทั้งที่เป็นจุดแข็งและจุดอ่อน และผู้สอนเสนอความเห็นต่อข้อวิพากษ์

หมวดที่ 6 แผนการปรับปรุง

- ความก้าวหน้าของการปรับปรุงการเรียนการสอนตามที่เสนอในรายงานของรายวิชาครั้งที่ผ่านมา ระบุแผนการปรับปรุงที่เสนอในภาคการศึกษา/ปีการศึกษาที่ผ่านมาและอธิบายผลการดำเนินการตามแผน ถ้าไม่ได้ดำเนินการหรือไม่เสร็จสมบูรณ์ให้ระบุเหตุผล